

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 1, Article Number: 1C0354

EDUCATION SCIENCES

Received: October 2010

Accepted: January 2011

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Canel Eke

Akdeniz University

ceke@akdeniz.edu.tr

Antalya-Turkey

VELİLERİN BAKIŞIYLA OKUL ORTAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

Bu çalışmanın amacı velilerin okul ortamına ilişkin görüşlerini araştırmaktır. Araştırmanın örneklemini PISA 2006 sınavına katılmış öğrencilerin velileri oluşturmakta olup, toplam 4942 velinin görüşü değerlendirilmiştir. Çalışmaya ait veriler Milli Eğitim Bakanlığı-Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı internet sitesinde bulunan PISA 2006 veli anketi verilerinden elde edilmiştir. PISA 2006 veli anketinde toplam 15 soru bulunmakta olup, bu çalışmada okul ortamına ilişkin yöneltilmiş olan bir soru incelenmiştir. Sorunun 7 alt seçeneği bulunmaktadır. Elde edilen verilerin SPSS 17 istatistik programında yüzde ve frekans analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre PISA 2006 sınavına katılmış öğrenci velileri çocuklarının eğitim gördükleri okullar ile ilgili olumlu düşüncelerini belirtmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Ortamı, Veli, Öğrenci, PISA 2006, Eğitim

PARENTS' VIEWS EVALUATION OF THE SCHOOL ENVIRONMENT

ABSTRACT

The purpose of this study has investigated parents' views about the school environment. 4942 parents whose children had participated in (Programme for International Student Assessment) PISA 2006 exam were chosen as sample of study. The data were obtained from Ministry of National Education-Education Research and Development Department website. There are 15 questions in PISA 2006 parent questionnaire. This study was examined one question. The question has 7 sub-options. The data were analyzed percentage and frequency by SPSS 17 statistical program. The study results indicated that parents have positive opinions about their children schools.

Keywords: School Environment, Parents, Student, PISA 2006, Education

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Eğitim, bir toplumun geleceğini belirler. Eğitimi veren kurumlar da okullardır. Bu yüzden toplumlarda okul kurumu çok büyük bir öneme sahip olup, öğrenci, öğretmen ve veli okul ortamlarının birbirinden ayrılmaz en önemli parçasıdır. Kılıç, eğitime aile katılımının, okulun ve eğitimin önemli olduğu mesajını vererek çocuğun okula istekli bir biçimde devam etmesine, benlik saygısının yükselmesine ve okula yönelik olumlu tutum geliştirmesine yardımcı olacağını belirtmiştir(Kılıç,2009).

Öğretmen ve öğrenci ilişkisinin başarılı bir şekilde yürüyüp, eğitimde başarı çitasının yükselmesi için veli desteğinin sağlanması kaçınılmazdır. Diaz tarafından yapılan bir araştırmada; akademik başarısı düşük ve sınıfta kalma riski taşıyan öğrencileri diğer öğrencilerden ayıran en önemli etkenin anne, baba ilgisinden yoksunluk olduğu saptanmıştır(Akt: Çelenk,2003). Çünkü öğrencinin okulda aldığı eğitim sonucunda öğrendiklerini günlük hayatta uygulamaya geçirmesinden, yaşamıyla bütünleştirmesinden ve takip edilmesinden aile birinci derecede sorumludur. Çocukların ailede aldıkları temel eğitimin üzerine okulda bilgi inşa edilir. Çünkü kişi ilk bilgilerini ailesinden öğrenir. Eğer öğrencinin ailede almış olduğu temel eğitim zayıf ise bir binanın temeli nasıl sağlam olmazsa, o bina nasılsa bir gün yıkılırsa temel eğitimi zayıf olan öğrenciye de okul çok fazla bir şey kazandıramaz. Başarılı bir öğrencinin başarısının ardındaki sırlarından birisi ailesinin kendisini ve okulunu desteklemesidir. Şimşek ve Tanaydın, okul ve ailenin iki farklı toplumsal kurum olduğunu ve farklı beklentiler etrafında şekillendiklerini, bu iki farklı kurumun çocukların eğitimleri konusunda görüş birliğinde olması gerektiğini vurgulamışlardır (Şimşek ve Tanaydın,2002). Bu en iyi şekilde velilerin okul ortamlarına aktif bir şekilde yer almasıyla sağlanabilir.

Bu çalışmada başarılı bir eğitim ortamının sağlanabilmesi için PISA 2006 sınavına katılmış öğrenci velilerinin okul ortamına ilişkin görüşleri değerlendirilecektir. PISA, Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (Programme for International Student Assessment), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü OECD'nin (Organisation for Economic Cooperation and Development) üç yıllık aralarla düzenlemekte olduğu ve 15 yaş grubu öğrencilerin kazandıkları bilgi ve becerilerin değerlendirilmesine yönelik yapılan bir tarama araştırmasıdır(MEB-EARGED,2010a). PISA çalışmasının 2000 yılında yapılan ilk uygulamasında okuma becerilerine, 2003 yılında matematik okuryazarlığına ve 2006 yılında fen bilimleri okuryazarlığına ağırlık verilerek birinci değerlendirme dönemi tamamlanmıştır. PISA ikinci değerlendirme dönemi 2009'da okuma becerileri, 2012'de matematik okuryazarlığı ve 2015'te fen okuryazarlığı alanında yapılacak çalışmalarla devam edecektir(MEB-EARGED,2010). 2003 yılında yapılan sınava 41 ülke katılmış olup,30'u OECD üyesi, 11'i de OECD üyesi olmayan ülkedir (MEB-EARGED,2005). 2006 yılında yapılan PISA sınavına 30'u OECD üyesi, 27 OECD üyesi olmayan 57 ülke katılmıştır (MEB-EARGED,2007). PISA sınavında sadece öğrenciler sınava girmeyip, eğitim ortamında bulunan herkesten o ülkenin eğitim sistemi hakkında bilgi almak amacıyla çeşitli anketler uygulanmaktadır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFIGANCE)

Bu çalışma uluslararası alanda yapılan PISA(Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı) kapsamında 2006 yılında ülkemizi temsil etmek amacıyla seçilmiş olan 4942 öğrencinin, velilerinin okul ortamı ile

ilgili düşüncelerini öğrenmemize ve ülkemiz eğitim sitemindeki okul-aile iletişimi hakkında bilgi sahibi olmamıza yardımcı olacaktır.

3. DENEYSEL ÇALIŞMA (EXPERIMENTAL STUDY)

3.1. Araştırmanın Deseni (Research Design)

Çalışmada velilerin okul ortamı ile ilgili görüşlerini öğrenmek için tarama modeli kullanılmıştır.

3.2. Veri Toplama Araçları (Data Collection Tools)

Çalışmada velilerin okul ortamına ilişkin görüşlerini öğrenmek amacıyla 2006 yılında PISA sınavında uygulanan veli anketi verilerinden yararlanılmıştır. Verilere Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı internet sitesinde "akademisyenler ve araştırmacılar için PISA 2006 veritabanı SPSS analizi" başlığından ulaşılmıştır (MEB-EARGED,2010b).

Veli anketinde toplam 15 soru yer almakta olup, bazı soruların alt seçenekleri bulunmaktadır. Veli anketindeki soruların içeriği; çocuğun geçmişteki fen bilimleri etkinlikleri, velilerin öğrencinin okulu hakkındaki görüşleri, öğrencilerin edinmek istedikleri meslekler ve iş piyasasında fen bilgi ve becerilerine duyulan ihtiyaç, velilerin fen bilimleri ve çevre konusunda görüşleri, eğitim hizmetlerinin maliyeti, ailenin eğitim ve mesleki düzeyi ilgili alanlardan oluşmaktadır. Ankette okul ortamıyla ilgili 1 soru yöneltilmiş olup, sorunun 7 alt seçeneği bulunmaktadır. Soruda, öğretmen yeterliliklerine ve okulun başarısı hakkında velilerin görüşleri araştırılmıştır.

3.3. Araştırma Grubu (Research Group)

Çalışmaya, PISA 2006 sınavına katılmış, 7 coğrafi bölgeden, 51 ilden, bölgelere ve okul türlerine göre rastgele seçilen toplam 160 okuldan, 15 yaş grubu 4942 öğrencinin 4942 velisi katılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi (Data Analysis)

Çalışmada, elde edilen verilerin SPSS 17 istatistik programında yüzde, frekans analizleri yapılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA (FINDINGS AND DISCUSSIONS)

Çalışma sonucunda, velilerin anket sorularına verdikleri cevapların yüzde ve frekans analizleri tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1. Velilerin öğretmenler ile ilgili görüşler
(Table 1. Parents' views about teachers)

Madde 1	Tümüyle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	(%)	f	(%)	f	(%)	f	(%)
Çocuğumun okulda öğretmenlerinin büyük çoğunluğu, konusunda yeterli ve kendini işine adanmıştır.	1306	26,4	2865	58	548	11,1	90	1,8

Tablo 1'e göre; velilerin %26,4 (N=1306) çocuğun okuldaki öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun konusunda yeterli ve kendini işine adanmış olduğuna tümüyle katıldığını, %58 (N=2865) katıldığını, %11,1 (N=548) katılmadığını %1,8 (N=90) öğretmenlerin büyük çoğunluğunu

konusunda yererli ve kendini işine adanmış olduklarına hiç katılmadıklarını belirtmiştir. Bu bulgulara göre etkili bir öğretmen-veli iletişiminin olduğuna ve velilerin öğretmenlerinin eğitim öğretim faaliyetlerini desteklediği sonucuna ulaşabiliriz.

Tablo 2. Velilerin okulun başarı standartları hakkındaki görüşleri
(Table 2. Parents' views on school achievement standards)

Madde 2	Tümüyle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	(%)	f	(%)	f	(%)	f	(%)
Çocuğumun okulunda başarı standartları yüksektir.	710	14,4	2648	53,6	1130	22,9	155	3,1

Tablo 2'ye göre velilerin %14,4 (N=710) çocuğunun okulunun başarı standartlarının yüksek olduğuna tümüyle katıldığını, %53,6 (N=2648) katıldığını, %22,9 (N=1130) katılmadıklarını, %3,1 (N=155) ise hiç katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3. Velilerin okulda okutulan derslerin içeriği ve kullanılan öğretim yöntemleri hakkındaki görüşleri
(Table 3. Content of the courses taught at the school parents and his views on teaching methods used)

Madde 3	Tümüyle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	(%)	f	(%)	f	(%)	f	(%)
Çocuğumun okulunda okutulan derslerin içeriği ve kullanılan öğretim yöntemleri tatmin edicidir.	854	17,3	2648	53,6	1130	22,9	155	3,1

Tablo 3'de görüldüğü gibi velilerin %17,3 (N=854) okulda okutulan derslerin içeriğini ve kullanılan öğretim yöntemlerinin tatmin edici olduğuna tümüyle katıldığını, %53,6 (N=2648) katıldığını, %22,9 (N=1130) katılmadığını, %3,1 (N=155) hiç katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuç velilerin, çocuklarına ders veren öğretmenlerin bilgi ve yeterliliğine güvendiklerinin bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

Tablo 4. Velilerin okuldaki disiplin ortamı ile ilgili görüşleri
(Table 4. Parents' opinions about school discipline in the environment)

Madde 4	Tümüyle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	(%)	f	(%)	f	(%)	f	(%)
Çocuğumun okulundaki disiplin ortamı tatmin edicidir.	1721	34,8	2207	44,7	669	13,5	204	4,1

Tablo 4'te görüldüğü gibi velilerin %34,8 (N=1721) çocuğunun okulundaki disiplin ortamının tatmin edici olduğuna tümüyle katıldığını, %44,7 (N=2207) katıldıklarını, %13,5 (N=669) katılmadıklarını, %4,1 (N=204) hiç katılmadıklarını belirtmiştir.

Arslanargün (2007), öğretmenlerle aileler arasındaki iletişimi güçlendirmeye yönelik çalışmalar, öğrencilerin okul başarısını yükseltebileceği gibi okulda disiplin sorunlarının yaşanmasını da engelleyebileceğini vurgulamıştır. Tablo 4'teki sonuçlara göre, velilerin %79,5 (Tümüyle katılıyorum ve katılıyorum cevabı verenler, N=3928) çocuklarının okulundaki disiplin ortamını tatmin edici olduğunu belirtmesi, okul ile aile arasındaki iletişimin kuvvetli olduğunu gösterir fakat bu etkileşimin beraberinde okul başarısını da getirmesi gerekmektedir, PISA 2006 sınavında öğrenciler çok fazla başarı gösterememişlerdir. Bu durum öğrencilerin ailelerinin ve okulun desteğini almalarına rağmen derslerde öğrendiklerini günlük yaşama uyarlayamadıklarını ya da derslere karşı çok fazla ilgilerinin olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 5. Çocuğun gelişiminin okul tarafından takibi
(Table 5. Following the development of children by school)

Madde 5	Tümüyle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	(%)	f	(%)	f	(%)	f	(%)
Çocuğumun gelişimi okul tarafından dikkatlice takip edilmektedir	917	18,6	2117	42,8	1355	27,4	403	8,2

Tablo 5'te görüldüğü gibi velilerin %18,6 (N=917) çocuğunun gelişiminin okul tarafından dikkatlice takip edildiğine tümüyle katıldığını, %42,8 (N=2117) katıldığını, %27,4 (N=1355) katıldığını, %8,2 (N=403) hiç katılmadıklarını belirtmiştir.

Tablo 6. Okulun çocuğun gelişimi konusunda veliyi bilgilendirmesi
(Table 6. The school to inform parents about child development)

Madde 6	Tümüyle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	(%)	f	(%)	f	(%)	f	(%)
Çocuğumun okulu, gelişimi konusunda bana düzenli ve yararlı bilgi sağlamaktadır.	896	18,1	2273	46	1268	25,7	352	7,1

Tablo 6'da görüldüğü gibi velilerin %18,1 (N=896) çocuğunun okulunun, çocuğun gelişimi konusunda kendilerine düzenli ve yararlı bilgi sağladıklarına tümüyle katıldıklarını, %46 (N=2273) katıldıklarını, %25,7 (N=1268) katılmadıklarını, %7,1 (N=352) hiç katılmadıklarını belirtmiştir.

Keçeli-Kaysılı (2008), eğitimcilerin, anne-babaları öğretim programı ve çocuklarının ilerlemeleri hakkında bilgilendirme sorumlulukları olduğunu belirtmiştir (Keçeli-Kaysılı, 2008). Bu ifadeden yola çıkarak Tablo 5 ve Tablo 6'yı incelediğimizde velilerin %50'den fazlası (Tümüyle katılıyorum ve katılıyorum cevabı verenler)

çocuklarının gelişiminin okul tarafından takip edildiğini ve kendilerine düzenli bilgi verildiğini belirtmişlerdir.

Tablo 7. Velilerin okulun öğrencilere verdiği eğitim hakkındaki düşünceleri

(Table 7. Parents of school students about his education ideas)

Madde 7	Tümüyle katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	(%)	f	(%)	f	(%)	f	(%)
Çocuğumun okulu öğrencilere eğitim vermede başarılıdır.	1393	28,2	2697	54,6	621	12,6	97	2

Tablo 7’de görüldüğü gibi velilerin %28,2 (N=1393) okulun öğrencilere eğitim vermede başarılı olduğuna tümüyle katıldıklarını, %54,6 (N=2697) katıldıklarını, %12,6 (N=621) katılmadıklarını, %2 (N=97) hiç katılmadıklarını belirtmiştir.

Velilerin çocuklarının okullarını eğitim vermede başarılı bulması eğitim sisteminin işleyişi açısından sevindiricidir. Bu sonuç, velilerin, okullardaki eğitim-öğretim ortamlarından haberdar olduğu şeklinde yorumlanabilir. Arslanargün’ün belirttiği gibi ailelerin okuldaki karar sürecine katılması, hem kendi çocukların öğrenme sorumluluğunu üstlenmeleri, hem de kendi bölgelerindeki eğitim kurumlarının gelişimine ve dönüşümüne katkı sunması bakımından önemlidir (Arslanargün,2007).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Elde edilen bu bulgulara göre; velilerin büyük bir çoğunluğu okul ortamları ile ilgili olarak olumlu düşüncelerini belirtmiş olup, okul ve aile işbirliğinin gayet etkili ve verimli olduğu görünmesine rağmen uluslararası alanda yapılan PISA 2006 sınavında öğrencilerin çok fazla başarılı olmamaları düşündürücüdür. Ayrıca okul ortamları ile ilgili olumsuz düşüncelerini belirten veliler de bulunmaktadır. Velilerin ortalama %7,65 (N_{ort}=377,5) çocuğun gelişiminin okul tarafından takip edildiği ve kendilerine bu konuda düzenli ve yararlı bilgiler sağladığını konusunda hiç katılmadıklarını belirtmişlerdir. Velilerin %70,9 (N=3502;Tümüyle katılıyorum, katılıyorum cevabı verenler) çocuğunun okulunda okutulan derslerin içeriğini ve kullanılan öğretim yöntemlerini tatmin edici bulmaları eğitim sistemimiz adına güzel bir sonuçtur. Fakat velilerin ders içeriklerini, derste kullanılan yöntemleri ne şekilde değerlendirdikleri ve nasıl bu sonuca ulaştıkları araştırılmalıdır. Velilerin %82,8 (N=4092 Tümüyle katılıyorum, katılıyorum cevabı verenler) okulun öğrencilere eğitim vermede başarılı olduğunu belirtmişlerdir. Fakat uluslararası alanda yapılan PISA 2006 sonuçlarına baktığımız zaman öğrencilerin sonuçlarının çokta iyi olmadığı görülmektedir.

Veliler, çocuklarının eğitim aldıkları okulları ve öğretmenleri alanlarında başarılı ve yeterli bulmaktadır. Velilerin büyük bir çoğunluğu okul ortamlarından memnundur. Fakat bazı veliler sayıca az olsalar da okul ortamlarından memnun olmadıklarını belirtmişlerdir. Biz eğitimciler olarak bu velileri görmezden gelmeyip onlarında çocuklarının eğitim aldıkları okullarından niçin memnun olmadıkları araştırılmalıyız.

Ayrıca PISA 2006 sonuçlarını incelediğimiz zaman öğrencilerin başarılı olduklarını söyleyemeyiz. Eğitim alanındaki araştırmacılar bu başarısızlığın nedenlerini araştırıp, eğitim sistemimizin kaliteli olması ve ülkemizin uluslararası alanda yapılan sınavlarda başarılı olması için çaba sarf etmelidir. Bunun içinde veliler ile öğretmenlerin ve okulun sürekli iletişim halinde olması gerekmektedir.

NOT (NOTICE)

Bu makale, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesinde düzenlenen "19. Eğitim Bilimleri Kurultayı"nda bildiri olarak sunulan, Bilim Kurulu tarafından yayınlanması uygun görülen çalışmanın yeniden yapılandırılmış yorumudur.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Keçeli, K.B., (2008), Akademik Başarının Arttırılmasında Aile Katılımı. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi.9(1):69-83.
2. Çelenk, S., (2003), "Okul Başarısının Ön Koşulu:Okul Aile Dayanışması" *İlköğretim-Online*, 2 (2) s.28-34.
<http://www.ilkogretim-online.org.tr> Son Erişim Tarihi:19.06.2010)
3. Arslanargün E.E., (2007), Okul - Aile İşbirliği ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Tarama Çalışma. Kırgızisyan-Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.18.119-135.
4. Kılıç, D., (2009), Yenilenen İlköğretim Programlarında Ailenin Eğitim Fonksiyonunun Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre İncelenmesi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.13(1): 177-190.
5. MEB-EARGED, (2005), Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı, *PISA 2006 Uluslararası Öğrenci Başarılarını Değerlendirme Programı Ulusal Ön Rapor*. Ankara
6. MEB-EARGED, (2007), Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı, *PISA 2006 Uluslararası Öğrenci Başarılarını Değerlendirme Programı Ulusal Ön Rapor*. Ankara
7. MEB-EARGED, (2010), (Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı). *PISA 2006 Uluslararası Öğrenci Başarılarını Değerlendirme Programı Ulusal Ön Rapor*. Ankara
8. MEB-EARGED, (2010a), Milli Eğitim Bakanlığı-Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
(<http://earged.meb.gov.tr/pisa/dil/tr/pisanedir.html> son erişim tarihi:07.07.2010)
9. MEB-EARGED, (2010b), (Milli Eğitim Bakanlığı-Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı).
(<http://earged.meb.gov.tr/pisa/dil/tr/pisa2006.html> son erişim:07.07.2010)
10. Şimşek, H. ve Tanaydın, D., (2002), "İlköğretimde Veli Katılımı: Öğretmen-Veli-Psikolojik danışman Üçgeni" *İlköğretim-Online*, 1 (1) s.12-16. <http://www.ilkogretim-online.org.tr>